

19.10.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunta

Asiantuntijalausunto asiasta HE 20/2023 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle koskien kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamista sekä eräistä niihin liittyvistä laeista.

Finanssivalvonta toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Finanssivalvonta pitää hallituksen esitystä yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin¹ kansalliseen lainsäädäntöön voimaansaattamisesta tärkeänä. Kestävyysraportointidirektiivi ja myöhemmin delegoituina asetuksina annettavat kestävyysraportointistandardit ovat oleellinen osa Euroopan Unionin kestävästä rahoituksen toimintasuunnitelmasta, jolla pyritään ohjaamaan rahoitusmarkkinat edistämään kestävä kehityksen tavoitteita. Muutoksella edistetään rahoitus- ja sijoitustoiminnassa tarvittavien merkityksellisten, vertailukelpoisten ja luotettavien tietojen saatavuutta. Myös hallituksen esitykseen sisältyvät kansalliset laajennukset verrattuna Euroopan unionin minimisääntelyyn koskien tilinpäätöksen rekisteröimistä digitaalisesti ovat kannatettavia ehdotuksia.

Hallituksen esitys on monitahoinen lainsäädäntökokonaisuus. Kirjanpito- ja tilintarkastuslain muutokset vaikuttavat moniin eri lakeihin ja tarvittavia muutoksia on tehty vaiheittain. Hallituksen esityksessä on otettu huomioon Finanssivalvonnan 16.1.2023 ja 11.5.2023 päivättyjen lausuntojen muutosehdotuksia. Finanssivalvonta ehdottaa kuitenkin tässä lausunnossa sääntelyn johdonmukaisuuden tarkistamista työeläkevakuutusyhtiöiden tarkastusvaliokuntatehtävien osalta, sekä tarkistuksia ESEF-tilinpäätöksen varmentamista sekä arvopaperimarkkinalain säänneltyjä tietoja koskeviin säädöksiin.

Työeläkevakuutusyhtiöiden tarkastusvaliokuntatehtävät

Hallituksen esityksessä ehdotetaan mm. täydennettäväksi hallituksen erityisiä tehtäviä koskevaa vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 a §:ää ja mm. tarkastusvaliokuntaa koskevaa osakeyhtiölain 6 luvun 16 a –16 f §:iä. Vakuutusyhtiöistä säännöksiä sovellettaisiin vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n perusteella kyseisiä säännöksiä ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin, eikä

¹ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta

19.10.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

hallituksen esityksessä myöskään ehdoteta vastaavia säännöksiä esimerkiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota mahdolliseen tarpeeseen selvittää tältä osin sääntelyehdotuksen johdonmukaisuutta, sillä hallituksen esityksestä ei käy ilmi, miksi työeläkevakuutusyhtiöille ehdotettava sääntely eroaa tältä osin muita vakuutusyhtiöitä koskevasta sääntelystä.

Finanssivalvonta kannattaa hallituksen esitystä aikaisempaa yksityiskohtaisemmasta tarkastusvaliokuntia koskevasta sääntelystä ja pitää tärkeänä, että sääntely koskee kaikkia yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä samalla tavalla ja siten myös työeläkevakuutusyhtiöitä. Tarkastusvaliokuntien rooli yritysten ulkoisen raportoinnin laadunvarmistajana korostuu entisestään.

ESEF-tilinpäätöksen varmentaminen

Finanssivalvonta kannattaa ESEF-muotoisen tilinpäätöksen varmentamiseen liittyvien arvopaperimarkkinalain 7 luvun 8 §:n 4 momentin muutosehdotusta ja 7 luvun 8 §:n 5 momentin kumoamista. Lakimuutoksella varmentaminen säädetään pakolliseksi aikaisemman vapaaehtoisuuden sijaan. Kansallisessa sääntelyssä on lakimuutoksen jälkeen huomioitu komission antaman ESEF-tilinpäätöstä koskevan tulkitsevan tiedonannon pääperiaate².

Finanssivalvonta haluaa kuitenkin tuoda esiin, että lakimuutosehdotus jättää varmennuksen tason ja käytännön suorittamisen pitkälti hyvän tilintarkastustavan varaan. Finanssivalvonnan mielestä olisi tärkeää, että ESEF-tilinpäätöksen varmennus tai tilintarkastus toteutuisivat mahdollisimman yhdenmukaisesti eri toimijoiden kesken.

Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 8 §:n muutosehdotuksen osalta jää epäselväksi, milloin lakimuutos ESEF-tilinpäätöksen pakollisesta varmentamisesta tai tilintarkastuksesta tulisi voimaan. Kyseinen arvopaperimarkkinalain vaatimus tulisi käytännön toteutuksen näkökulmasta koskea tilinpäätöksiä, jotka laaditaan 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta.

ESEF-tilinpäätöksen varmennuksen digitaalisuus

Kirjanpitolakia koskevan ehdotuksen 7 luvun 24 §:ssä edellytetään tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen laatimista digitaalisesti Patentti- ja rekisterihallituksen tulevan päätöksen mukaisesti. Kirjanpitolain 7 luvun 25 §:n 1 momentissa edellytetään tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen toimittamista Patentti- ja rekisterihallitukselle 22–24 §:ssä säädetyllä tavalla. Kirjanpitolain 7 luvun 25 §:n 2 momentin viimeisessä lauseessa edellytetään, että myös ESEF-tilinpäätöstä koskeva tilintarkastajan

² Komission tulkitseva tiedonanto eurooppalaisesta yhtenäisestä sähköisestä raportointimuodosta (ESEF) annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/815 mukaisesti laadittujen vuositilinpäätöksiin sisältyvien tilinpäätösasiakirjojen laatimisesta, tilintarkastuksesta ja julkistamisesta (2020/C 379/01)

19.10.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

antama lausunto tulee toimittaa rekisteröitäväksi. Kirjanpitolain 7 luvun 24 ja 25 §:ssä ei kuitenkaan vaadita ESEF-tilinpäätöstä koskevan tilintarkastajan lausunnon laatimista digitaalisesti. Lakiehdotusta tulisi täydentää tältä osin.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Finanssivalvonta kiinnittää lainsäätäjän huomiota siihen, että voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a §:ää ei hallituksen esityksessä ehdoteta muutettavaksi tai kumottavaksi. Lainkohdassa säädetään virheellisesti muista kuin taloudellisista tiedoista, niiden esittämisestä toimintakertomuksessa tai erillisessä kertomuksessa ja viitataan voimassa olevan kirjanpitolain 3 a lukuun, joka kumotaan hallituksen esityksessä. Säännös tulisi joko kumota tai muuttaa vastaamaan hallituksen esityksessä esitettyä sääntelyä.

Arvopaperimarkkinalain säännellyt tiedot

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:ssä kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksesta. Tilintarkastuslakiin ehdotetun muutoksen takia myös arvopaperimarkkinalain säännölliseen tiedonantovelvollisuuteen liittyvää säännöstä on Finanssivalvonnan mielestä tarpeen tarkistaa. Arvopaperimarkkinalain 7 luvun säänneltyihin tietoihin olisi lisättävä myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomus. Finanssivalvonta ehdottaa seuraavaa lisäystä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 8 §:n 1 momenttiin:

Liikkeeseenlaskijan, joka on myös kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n määritelmän mukainen kestävyysraportointiyritys, tulee julkistaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomus, jos se on erillinen tilintarkastuskertomuksesta.

FINANSSIVALVONTA

Sähköisesti allekirjoitettu

Armi Taipale
osastopäällikkö

Sirpa Joutsjoki
vanhempi asiantuntija